

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus IV. An scientia media conveniat cum doctrina D. Thomæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Respondeo primò. Si quid hoc Amici argumentum probaret, nimis probaret: nempe quòd in ipso naturali lumine ingenii & intelligentie esset initium vocationis & fidei, qui est error Pelagii, non tantum à D. Augustino impugnatus, sed ex ipsius doctrina & verbis ab Ecclesia damnatus.

Resp. secundò. Ex contextu patere, D. Augustinum ibidem non loqui de congruitate proxima, per quam gratia vocationis fiat efficax, qualem in sua scientia media fingunt Adversarii, sed de congruitate remota, per quam externa vocatio per signa & miracula, (de quibus ibi sermo) propter ingenii & naturalis acuminis perspicacitatem in uno facilius generat prudentiale iudicium credibilitatis, quam in alio, ipsam verò fidei dationem, seu internam vocationem, quæ est gratia efficax, nullatenus reduci vel in ingenii vel voluntatis attemperationem: *vocatio*, inquit, l. 1. ad Simpli. q. 2. *ista est effectrix bonæ voluntatis, ut omnis eam vocatus sequatur. Non precedit bonæ voluntatis (quæ tamen præcederet in scientia media) vocationem, sed vocatio bonam voluntatem, propterea vocanti DEO rectè tribuitur, quòd bene volumus, nobis verò tribui non potest, quòd vocamur.*

17. Obiic. secundò. Ex citato loco ad Simpli. ubi dicit: *cujus DEVS miseretur, sic enim vocat, quomodo sit ei congruere, ut vocantem non respuat.* Item: *quomodo multi uno modo vocati sunt; tamen quia non omnes uno modo affecti sunt, illi solùm sequuntur vocationem, qui ei capienda repertantur idonei.* Ergo agnoscit D. August. ante efficacem DEI vocationem præcedere scientiam, per quam DEUS cognoscit, sub conditione talis vocationis pluribus equaliter præstandæ, ab hoc potius quam ab alio vocationem non esse respiciendam, quæ proinde scientiâ suppositâ, si DEUS decernat dare talem vocationem congruam & ex præscito consensu efficacem, DEUS misereri dicitur.

Resp. nihil ibidem à S. Patre dici de aliqua scientia vel futuratione consensu omni decreto præsupposita, sed loqui præcipuè de vocatione externa per prædicationem, miracula, pœnas, flagella, quorum metu, vel inflictione multos DEUS excitat ad correctionem: quæ non est ipsa gratia efficax immediatè conjuncta cum operatione, fide, penitentia, &c. gratiam verò efficacem, quam vix ullibi appellat congruam, ipsamet eodem loco in verbis primùm citatis appellat effectricem bonæ voluntatis, nec proinde in voluntatis consensu per scientiam mediam prævisò fundatam. *Cam enim*, inquit ibidem, *nos ea delectamur, quibus proficiamus ad DEVM; inspiratur*

hoc, & præbetur gratiâ DEI, non nutu nostro, quia ut sit nutus, ille tribuit, ille largitur. Unde tamen gratiam & vocationem internam intelligeret & vocaret congruam, non tamen dicere congruam propter attemperationem ipsius ad consensum futurum conditionatè prævolum, sed potius congruam & aptam congruitate & aptitudine causata per ipsam gratiam, quatenus nempe *DEVS pacis* (ut loquitur Apostolus Heb. 13.) *apert nos in omni bono. & ipsa gratia hoc omni genere medendi atque auxiliandi agit, ut in eo, quem vocat, primam sibi recipere & famulam donorum suorum præparet voluntatem*, inquit D. Prop. de vocat. gent. l. 1. c. 27.

Obiic. tertio. ex c. 10. de prædest. SS. ubi dicit 18. D. Augustinus prædestinationem sine præscientia esse non posse; bene autem præscientiam sine prædestinatione, hæc autem præscientia, inquit, non esset alia, quam conditionata & media. ergo D. Augustinus scientiam mediam agnoscit. Respondeo, ibidem D. August. prædestinationem accipere pro decreto positivo: nempe præscientia peccatorum, de quibus loquitur: *prescire autem*, inquit, *potens est, etiam quæ ipse non facit; sicut quæcumque peccata.* Tantum verò abest, S. Patrem ibidem loqui de præscientia conditionata & omni decreto præsupposita, ut in illo ipso textu manifestè eandem destruat, verbis pridem adductis: *prædestinatione quippe DEVS ea præscit, quæ fuerat ipse facturus.*

Obiic. quarto. ex l. 2. d. Civit. c. 6. ubi causam inquit, cur è duobus aequaliter affectis, & equaliter ex corpore pulchritudinis aspectu tentatis unus consentiat, alter in voluntate pudica stabilis perseveret? Respondet aliam causam non apparere, quam quòd alter à castitate voluerit deficere, alter noluerit: ergo, inquit Ananias, secundum D. August. gratia ex aliqua parte efficaciam accipit à voluntatis creatæ consensu.

Resp. negando consequentiam; quia ibidem propositum S. Patris est, ostendere, quòd proxima causa malitiæ & peccati sit voluntas, non ut natura est (prout contendebant hæretici) sed ut est defectuosa, & ut est ex nihilo. Unde subdit: *Invenier voluntatem malam non ex eo incipere, quia natura est, sed ex eo, quòd de nihilo natura facta est.* In illo autem, qui perseverat, jam non voluntatem prævisam, sed efficaciam gratiæ & divinæ electionis pro ultimata ratione discretionis agnoscit: quia nimirum *aliis preparatur, aliis non preparatur voluntas à Domino, quamvis illi, quia voluerunt, crediderunt; & illi, quia noluerunt, non crediderunt.* inquit de prædest. SS. c. 1.

ARTICULUS IV.

An scientia media conveniat cum doctrina D. Thomæ?

SUMMARI A.

1. Conglobata sententia Angelici Doct. quibus scientia media contradicit.
2. Quo sensu S. D. admittat usum gratiæ præscitum movere ad conferendam gratiam.
3. Quomodo apud S. D. prædestinatio præsupponat præscientiam futurorum?
4. Quomodo præscientia excedat prædestinationem etiam in bonis?
5. Nulla utilitas scientiæ mediæ.
6. An scientia conditionatorum pertineat ad scientiam visionis.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I.

T 2

§. I. Ne-

§. I.*Negativa ſtatuitur.*

1. CONCLUSIO. *Scientia media pugnat cum Angelica doctrina D. Thome.*

Conſtat primò, quia ut teſtatur Clemens VIII. S. Thomas D. Auguſtini doctrinam fideliffimè tenuit: eoque ex capite rectè dicitur Auguſtinus compendiatuſ: ergo non magis conſonat ſcientia media cum D. Thomæ, quàm cum D. Auguſtini doctrina.

Secundò, quia juxta doctrinam ejuſdem S. D. hæcenus traditam & deinceps tradendam nulla datur veritas obſectiva futurorum contingentium ante decretum DEI, nec eſt aliquid futurum, niſi quatenus eſt determinatum in cauſa.

Tertiò, DEUS alia à ſe non aliter cognoviſcit, quàm in ſua eſſentia tanquam cauſa & medio cognito.

Quartò, Non ſemper fuit verum aliquid eſſe futurum, niſi quatenus in cauſa ſempiterna fuit, ut eſſent futura.

Quintò, Ex duobus contradicitoriis de futuro contingenti neutra eſt determinatè vera ante determinationem cauſæ.

Sextò, Cognitio divina non accipit menſuram & certitudinem à rebus, neque res ideo DEUS novit, quia ſunt futura; ſed ideo ſunt futura, quia DEUS novit.

Septimò, Ideæ divinæ non repræſentant futura, niſi ut determinatæ per divinæ voluntatis propoſitum, ex quo fiunt proximè præctica. q. 3. d. Verit. a. 6.

Octavò, Prædeſtinatio non tantum habet certitudinem præſcientiæ, ſed etiam cauſalitatis & ordinis mediatorum. q. 6. d. verit. a. 3.

Nonò, Dantur decreta ab intrinſeco efficaciæ, prædeſtinativa & prædeterminativa: ſicut & gratia intrinſecè efficaciæ.

Decimò, Neque inimpeditilitas divinæ voluntatis noſtras voluntates antecedentis cauſat neceſſitatè antecedentem, aut noſtræ officit libertati. inf. q. 19. a. 8.

Imò undecimò, Contingentia & libertas noſtri arbitrii radicatur in infinita efficaciæ ejuſdem divinæ voluntatis, quippe ex ſe profundentis non tantum totum ens, ſed etiam omnes modos entis. ibid.

Ideoque duodecimò, Concordia libertatis cum efficaci voluntate DEI ex eadem efficaciæ divinæ voluntatis peti debet.

Decimò tertiò, Scientia DEI adæquatè dividitur in ſcientiam ſimplicis intelligentiæ & viſionis. q. 14. a. 9. q. 2. d. verit. a. 4. quæ omnia principiis ſcientiæ mediæ è diametro ſunt oppoſita.

§. II.*Solvuntur obſectiones.*

1. Obſic. primò, ex q. 23. inf. a. 5. ad 1. *uſus gratiæ præſcitus* (inquit S. D.) *non eſt ratio collationis gratiæ, niſi ſecundum rationem cauſæ finaliſ.* ergo admittitur à S. D. uſus gratiæ conditionaliter præſcitus & movens ad decernendam ipſam gratiam.

Reſp. Eodem loco expreſſè ſcientiam mediæ excludi, cum S. D. in c. affirmat, totum, quod eſt ex gratia & libero arbitrio, eſſe prædeſtinationis effectum, & procedere ex divina voluntate, ſicut ex primo principio movente. Unde dicit. antec. ad mentem S. D. ratio finaliſ collationis gratiæ eſt uſus gratiæ præſcitus, præſcientiæ fundatæ in decreto intentivo ipſius uſus gratiæ, concedo, illi præſuppoſitæ, nego antecedens & conſequentiam. Nam ut ex dicendis patebit, primò DEUS intendit gloriam, & ex hoc efficaciæ mediæ, nempe merita, quæ ipſa ſunt bonus uſus gratiæ, & ex hoc vult dare principium merendi, quod eſt gratia.

Obſic. ſecundò ex 3. p. q. 1. a. 3. ad 4. ubi dicit S. D. *dicendum, quòd prædeſtinatio præſupponat præſcientiam futurorum*, ſed hæc eſt ſcientia mediæ. ergo. Reſp. negando ſubſumptum: nam ibi agit S. D. de præſcientia peccati Adami præſuppoſita ad decretum prædeſtinationis Chriſti, quæ erat præſcientia abſoluta pertinens ad ſcientiam viſionis. Senſus ergo eſt: quòd prædeſtinatio ſtrictè accepta, prout ſignificat decretum executivum unius effectûs, poſſit ſupponere præſcientiam abſolutam alterius effectûs prædeſtinationis, ſiquidem effectus prædeſtinationis ad ſe invicem ordinantur. Sicut e. g. DEUS executive prædeſtinans ſalutem, præſcit alicujus hominis orationes, per quas ipſius ſalus erit imploranda. inquit ibidem S. D.

Obſic. tertiò ex q. 12. de verit. a. 10. *præſcientia excedit prædeſtinationem non ſolum in malis, ſed etiam in bonis*, ergo aliqua bona præſciantur, quæ non prædeſtinantur: ſed hoc aliter non fit, niſi per ſcientiam mediæ. Reſp. hoc ipſo, quòd S. D. ibidem addat, *ſi prædeſtinatio ſtrictè accipitur*, ſatis indicare, quòd præſcientia non excedat prædeſtinationem latè acceptam. Nam prædeſtinatio largè accepta eſt quocumque decretum DEI, ſive poſitivum, ſive permiſſivum, & ſic præſcientia non excedit prædeſtinationem: prædeſtinatio verò ſtrictè accepta vel eſt propriæ electorum, vel eſt illorum, quæ ſunt ſolâ DEI virtute, ut conceptio Chriſti, reſuſcitatio Lazari, &c. & ſic plura præſciantur, quàm prædeſtinantur, non per ſcientiam mediæ, ſed per ſcientiam viſionis.

§. III.*Corollarium.*

Inſero ex dictis, nullam eſſe neceſſitatem vel utilitatem ſcientiæ mediæ pro expediendo negotio prædeſtinationis & providentiæ Divinæ. Ad quid enim ea deſerviret? Ideo fortè, ut per illam præviè DEUS exploraret, quid in hoc illorum ordine, hæc vel illâ gubernanti ratione ſecurum eſſet, priuſquam fixum quid, ratione que (ait Vecken diſp. 19. c. 6.) *quòd mutare nequeat, decernat in alterutram partem?* Atqui vel cæca foret hæc exploratrix ſcientia, ſi in futurorum contingentium indigeſta multitudine oberraret, quæ nullam ſuæ connexionis certitudinem habere poſſunt, ac proinde cæcum ducem ſequerentur conſequenti ad vagam hanc ſcientiam vagam gubernatio: vel certè ejuſmodi futura intrinſecam haberent & neceſſariam connexionem cum conditione, nec ipſa certitudinem ſuæ futuri-

nis à DEO, sed Divina scientia suam certitudinem ab ipsis accipere. Quorum illud naturæ contingentium; illud perfectioni Divinae scientiæ respicitur ex sepe dictis. Unde per hanc scientiam non obtineret DEUS (quod sibi persuadet cit. Vecken.) ut nihil disceret ex eventu; sed vice versa omnia disceret ex eventu, non quidem posito, sed ponendo: cum nisi eventus isti conditionati ex se determinatam haberent veritatem suæ futuri- tionis, nullam de iis iudicium certum formari à DEO posset.

An secundò ideo fortè scientia foret utilis, ut per ipsam constaret, quo modo DEUS absque libe- rari arbitrii præiudicio (cujus libertatem postis prædeterminationibus periclitari existimant) aliis det gratias efficaces, aliis verò tantum sufficien- tes? quia nempe per scientiam mediā exploratio- nem novit, hanc gratiam in his circumstantiis, quibus cooperaturum vidit, dat efficacem; alteri, cui ex inscrutabili iudicio non dedit in iis cir- cumstantiis, dabit tantum gratiam sufficientem. Sed neque ex hoc capite vel DEO, vel gratiæ, vel homini potest esse conveniens. Non DEO; quippe à quo tollit prioritatem causæ. Non gra- tiæ, à qua aufert efficaciam & rationem gratiæ ex- citantis & operantis, quæ de nolentibus volentes faciat. Non homini, quia is absque DEI motu- one prævia, quæ sit executio æternæ prædefini- tionis, in actum pro dire non potest.

Neque per hanc scientiam mediā sufficienter occurritur impiorum murmurati- onem, conquirentium, cur me DEUS non prædetermi- navit, ut bona facerem? An non enim simili mo- do DEO obloqui poterant? Cur me DEUS non poluit in iis circumstantiis, in quibus me per scientiam mediā suæ gratiæ cooperaturum vidit, nec in aliis circumstantiis positus peccarem, & pe- rirem? Manet igitur, scientiam mediā nec uti- lem esse, necque possibilem.

Quæres: Ad quam igitur scientiam ex duabus scientiis in genere adæquatè dividendis, per- tinebit scientia conditionatorum? An ad scientiam visionis, vel simplicis intelligentiæ? Non ad priorem: quia illa, cum sit intuitiva, solum termi- natur ad objecta habentia exercitam existentiam in determinata temporis differentia, & coexisten-

tia in æternitate: atqui futura conditionata, d^e quibus loquimur, nullam habent, nullam habe- bunt existentiam. Non ad secundam, quia hæc scientia est necessaria, possibilem, & præsuppo- sito omni decreto.

Respondeo, parum referre, ad quam ex istis re- ducatur: cum enim participet aliquid de utraque, ad utramque reductivè pertinere potest. Unde primò, qui scientiam simplicis intelligentiæ adæ- quate accipiunt, pro omni scientia abstractiva DEI, attingente creaturas nunquam producendas, sive antecedit, sive non antecedit omne decretum, reducunt illam ad scientiam simplicis intelligen- tiæ, quæ inadæquatè sumpta secundum illam partem, quæ antecedit omne decretum, sic est ne- cessaria & rerum purè possibilem; secundum aliam verò partem, quatenus sequitur decretum conditionatum, sic est scientia libera & conditio- natorum. Alii contra, qui omnem illam scientiam appellant scientiam visionis, quæ consequi- tur ad quodcumque decretum DEI, estque scientia libera, sive deinde sit intuitiva, sive non, sive terminetur ad actualem, sive tantum ad condi- tionatam existentiam rerum, reducunt illam ad scientiam visionis.

Ex quo patet responsio ad rationem dubitan- di: Nam ad 1. dicitur, scientia visionis (si acci- piatur pro omni scientia libera præsupponente qualecunque decretum) est rerum existentium vel absolute vel conditionatè, conc. tantum absolute nego. estque intuitiva, si capiatur inadæquatè se- cundum illam partem, quæ supponit decretum penitus absolutum, estque proinde de rebus absolute existentibus, vel exituris, concedo: si capiatur secundum alteram partem inadæquatam, quæ supponit decretum objective conditionatum, est- que de futuris conditionatis, nego. Et ad 2. scientia simplicis intelligentiæ (si accipiatur pro omni scientia abstractiva) est necessaria & rerum possibilem, secundum partem inadæquatam, quæ præsupponitur omni decreto, concedo, secun- dum alteram partem inadæquatam, quæ includit decretum conditionatum objective, sic nego. Ita scientia conditionatorum juxta diversam acceptio- nem ad utramlibet ex prædictis scientiis reductivè pertinere potest.

ARTICULUS V.

An DEVS futura conditionata videat in decreto conditionato?

SUMMARI A.

1. Futura habentia infallibilem connexionem cum conditione pertinent ad scientiam simplicis intelligentiæ.
2. Duplex modus, quo decretum potest dici conditionatum.
3. Datur in DEO decretum objective conditionatum.
4. In quo videt futura conditionata.
5. Cur in conditionatis requiratur major existen- tia causa, quam effectus?
6. Ista decreta nec sunt otiosa, nec ridicula.
7. Non sequitur DEVM habere infinitas infinita decreta circa futura conditionata.

S. I.

Exponitur & statuitur sententia Thomistica.

NOTandum primò. Quæstionem non proce- dere de futuris conditionatis habentibus ex se necessariam vel infallibilem connexionem cum conditione & antecedente, uti sunt, si ignis appli- catus fuerit stupa, comburet. Si Petrus habuerit gratiam efficacem, panitebit. hæc quippe conditio- nales propter necessariam vel infallibilem con- nexionem antecedentis cum consequente tam ha- bent determinatam & infallibilem veritatem, quam